

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır

16 noyabr 2019-cu il № 89 (2406)

Qiyməti 30 qəpik

Bakıda Dünya dini liderlərinin II Sammiti keçirilir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Sammitin açılış mərasimində iştirak edib

Noyabrın 14-də Bakıda Dünya dini liderlərinin II Sammiti işə başlayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Sammitin açılış mərasimində iştirak ediblər. Əvvəlcə birgə foto çəkdirildi. Sammit müqəddəs "Qurani-Kərim"dən ayələrin oxunması ilə başladı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sammitdə nitq söylədi.

- Hörmətli Şeyxülislam Al-lahşükür Paşazadə həzrətləri. Zati-müqəddəsləri Moskvanın və Bütün Rusiyanın Patriarxı Kirill.

Hörmətli din xadimləri, qonaqlar, xanımlar və cənablar. Mən bütün qonaqları səmimiyyətlə salamlayıram. Dünya dini liderlərinin ikinci Zirvə görüşündə iştirak edən bütün qonaqlara "Xoş gəlmisiniz!" deyirəm.

Bu beynəlxalq tədbirin çox böyük əhəmiyyəti var. Biz fəxr edirik ki, Azərbaycan bu mötəbər tədbirə ikinci dəfə ev sahibliyi edir. Bu, bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan dinlərarası dialoqun inkişafında öz önəmli rolunu oynayır və bundan sonra da oynayacaqdır.

Bakıda belə mötəbər tədbirin keçirilməsi, hesab edirəm ki, təbiidir. Çünki Azərbaycanın qədim dinlərarası ənənələri vardır. Azərbaycan ictimai-siyasi quruluşundan asılı olmayaraq, bütün dövrlərdə bu istiqamətdə nümunəvi ölkə kimi özünü göstərmişdir. Əsr-lerboyu ölkəmizdə bütün dinlərin, bütün etnik qrupların nümayəndələri bir ailə kimi sülh, mehribanlıq, dostluq, qarşılıqlı anlaşma şəraitində yaşamışlar. Azərbaycan çoxkon-

fessiyalı, çoxmillətli bir ölkədir və bu, bizim böyük sərvətimizdir. Dini və etnik müxtəlifliyimiz bizim böyük sərvətimizdir. Azərbaycanda uğurlu inkişafın, sabitliyin bərqərar olması istiqamətində atılmış bütün addımların arxasında dini və milli dözümlülük, tolerantlıq və multikultural dəyərlər dayanır. Bizim qədim tariximizi əks etdirən, o cümlədən bizim dini abidələrimizdir. Bizim dini abidələrimiz, ilk növbədə, onu göstərir ki, Azərbaycan qədim diyardır. Digər tərəfdən onu göstərir ki, müxtəlif dövrlərdə müxtəlif dinlərin nümayəndələri Azərbaycanda yaşamış, yaratmış və gözəl tarixi miras qoymuşlar. Qeyd etməliyəm və biz fəxr edirik ki, İslam aləminin ən qədim məscidlərindən biri Azərbaycanda yerləşir. Şamaxı Cümə məscidi 743-cü ildə inşa edilmişdir, bir neçə il bundan əvvəl əsaslı təmir olunmuşdur. Bu məscid Dərbənd məscidindən sonra Qafqazın ən qədim məscididir.

Eyni zamanda, qədim dövlət olan Qafqaz Albaniyasının

kilsəsi Azərbaycanın digər tarixi şəhəri - Şəkinin yaxınlığında yerləşir və bu kilsənin qədim tarixi var. Bu, Qafqazın ən qədim kilsələrindən biridir. Bakıda atəşpərəstlik məbədi - Atəşgah yerləşir. Bu da onu göstərir ki, zərdüştlük dininin Azərbaycanda qədim kökləri vardır. Sonrakı dövrlərdə rus pravoslav kilsələri, sinaqoqlar, katolik kilsəsi inşa edilmişdir. Onu da bildirməliyəm ki, Azərbaycan dövləti tarixi-dini abidələrimizin qorunması və yeni dini məbədlərin inşası istiqamətində səylərini əsirgəmir. Azərbaycan dövlətinin maliyyə dəstəyi ilə bütün dinlərin məbədləri əsaslı şəkildə təmir edilmiş və ya yenidən tikilmişdir. Beləliklə, dinlərarası dialoqun Azərbaycanda qədim tarixi vardır və müasir Azərbaycan dövləti bu ənənələrə sadıqdır. Biz İslam dininə sadıq. Öz dinimizi təbliğ edirik, eyni zamanda, Azərbaycanda bütün dinlərin nümayəndələri sərbəst yaşayır, fəaliyyət göstərir, öz dini ayinlərini icra edirlər. Beləliklə, ölkəmizdə çox gözəl ictimai ab-

hava vardır.

Beynəlxalq təşkilatlar, eyni zamanda, dünya dini liderləri Azərbaycanın bu istiqamətdəki fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirlər. Azərbaycana bir neçə dəfə səfər etmiş Zati-müqəddəsləri Moskva və Bütün Rusiyanın Patriarxı Kirill, Azərbaycana səfər etmiş Roma Papası Fransisk, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına rəhbərlik etmiş şəxslər Azərbaycanda dinlərarası dialoqun yüksək səviyyədə təşkil edilməsi haqqında dəfələrlə öz sözlərini demişlər. Bu sözlər, bu yüksək qiymət bizim üçün çox dəyərlidir və bu, reallığı əks etdirir.

Azərbaycan o ölkədir ki, öz inkişafını, öz gələcəyini milli köklər üzərində qurubdur. Ənənəvi dəyərlər bizim üçün ən böyük sərvətdir. Biz çox sadıq ki, Azərbaycanda yetişən gənc nəsəl milli ruhda, vətənpərvərlik ruhunda və eyni zamanda, ənənəvi dəyərlər ruhunda tərbiyə alır. Hesab edirəm ki, Bakıda keçirilən Zirvə görüşünün mövzularından biri də məhz bu olacaq.

Çünki biz görürük ki, dünyada, dünyanın müxtəlif yerlərində ənənəvi dəyərlərə qarşı kampaniya aparılır, onlar gözəndən salınır, bizim üçün yad olan, bizim milli təfəkkürümüzdə uyğun olmayan yeni "dəyərlər" aşılanır. Biz özümüzü və xüsusilə gənc nəslimizi bu yad və bəd təsirdən qorumalıyıq. Ona görə hesab edirəm ki, ənənəvi dəyərlərin, ailə dəyərlərinin təbliğ edilməsi hamımızın işi olmalıdır. Yenə də deyirəm, Azərbaycanda bu istiqamətdə aparılan siyasət - həm dövlət, həm dini liderlər tərəfindən aparılan siyasət, hesab edirəm ki, çox böyük qiymətə layiqdir.

Azərbaycan multikulturalizm dəyərlərini təbliğ edən ölkələrdən biridir. Multikulturalizm Azərbaycanda həm həyat tərzidir, həm də dövlət siyasətidir. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycanda bu istiqamətdə bir çox önəmli addımlar atılmışdır və bir neçə mötəbər beynəlxalq tədbir keçirilmişdir. Tədbirlərin bəziləri ənənəvi xarakter daşıyır. Məsələn, Bakı Humanitar Forumu ənənəvi olaraq keçirilir. Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu BMT tərəfindən dəstəklənir. BMT Sivilizasiyalar Alyansının Qlobal Forumu, Dünya dini liderlərinin Zirvə görüşləri, yəni, bütün bu tədbirlərin bir məqsədi var - dinlərarası dialoqu möhkəmləndirmək, dini ayrı-seçkiliyə qarşı birgə mübarizə aparmaq, multikultural dəyərləri təbliğ etmək və beləliklə, dünyada gedən müsbət proseslərə öz töhfəmizi verməkdir. Çünki biz yaxşı görürük və mətbuatdan da izləyirik ki, dini zəmində, etnik zəmində, məzhəb zəmində bir çox xoşagəlməz hallar - münaqişələr, qarşıdurmalar, müharibələr, qardaş qanının axıdılması baş verir. Əfsuslar olsun ki, bəzi hallarda psevdodini şüarları altında cinayətlər törədilir. Biz bu istiqamətdə öz sözlərimizi birləşdirməliyik.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Bakıda Dünya dini liderlərinin II Sammiti keçirilir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Sammitin açılış mərasimində iştirak edib

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Azərbaycanda dövlət-din münasibətləri yüksək səviyyədə tənzimlənir. Dövlət-din münasibətlərinin əsasını ulu öndər Heydər Əliyev qoymuşdur. Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının böyük oğludur və bütün dövrlərdə - həm sovet dövründə, həm müstəqillik dövründə xalqa ləyaqətlə xidmət etmişdir. Dövlət-din münasibətlərinin təməlini məhz Heydər Əliyev qoymuşdur, necə ki, müasir Azərbaycanın bütün başqa istiqamətlər üzrə inkişaf konsepsiyası onun adı ilə bağlıdır. 1991-ci ildə Azərbaycan dövlət müstəqilliyinə nail olmuşdur. Ancaq ilk iki ildə müstəqillik formal xarakter daşıyırdı. Demək olar ki, ölkə idarə olunmaz vəziyyətdə idi. Xüsusilə 1992-ci ildə Azərbaycan Xalq Cəbhəsi tərəfindən həyata keçirilmiş hərbi çevriliş nəticəsində vəziyyət daha da ağırlaşdı, Azərbaycan dərin böhranə düşərək oldu, ölkəni kaos, anarxiya, özbaşınalıq bürüdü. Eyni zamanda, dinlərarası, millətlərarası münasibətlərə böyük ziyan vuruldu. Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin hakimiyyəti tariximizin qara ləkəsidir. Bu, rüsvayçılıq dövrüdür və təsadüfi deyil ki, Azərbaycan xalqı bu antimillilik, satqın və qorxaq hakimiyyətə cəmi bir il dözə bildi, bir ildən sonra öz liderinə üz tutub Heydər Əliyevi hakimiyyətə dəvət etdi və ona ölkənin gələcəyini etibar etdi.

Heydər Əliyev hakimiyyətə gələndən sonra, ilk növbədə, qanunsuz silahlı birləşmələrin tərk-silah edilməsi istiqamətində önəmli addımlar atdı, erməni işğalının qarşısını aldı və Azərbaycan işğal altında olmuş bezi torpaqları geri qaytara bildi. Ölkədə sabitlik bərqərar oldu, inkişaf yoluna qədəm qoyuldu. Biz beynəlxalq təcridəndən çıxma bildik, iqtisadi və siyasi islahatlar aparılmağa başlandı. O cümlədən dövlət-din münasibətlərinin formalaşması Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Eyni zamanda, şeyx həzrətləri bu istiqamətdə çox böyük fədakarlıq və fəaliyyət göstərmişdir. Mən bu işlərin şahidi kimi deyə bilərəm ki, Heydər Əliyevin və şeyx həzrətlərinin dostluğu dövlət-din münasibətlərinin formalaşmasında həlledici rol oynamışdır. Şeyx həzrətləri bu gün də dövlət-din münasibətlərinin sağlam zəmində davam etdirilməsi istiqamətində böyük işlər görür, Azərbaycanı dünyada təbliğ edir. Onun rəhbərliyi ilə aparılan işlər həm Azərbaycan xalqı tərəfindən, həm də dünya ictimaiyyəti tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Hər il bir neçə ölkədə şeyx həzrətlərinin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə mötəbər beynəlxalq tədbirlər keçirilir. Həm Azərbaycanda, həm Qafqazda, həm də dünyada böyük nüfuz qazanmış şeyx həzrətləri din-dövlət münasibətlərinə necə tənzimlənməsi istiqamətində atılan addımları ölçüb-biçir və bu addımlar ölkəmizin ümumi inkişafını dəstəkləyir. Çünki hər bir ölkənin sabitliyi hər bir ölkənin gələcəyi deməkdir. Sabitlik pozulan yerlərdə inkişafa da yer qalmır. Əfsuslar olsun ki, son illər ərzində dini zəmində müxtəlif ölkələrdə iğtişaşlar, müharibələr, münafişlər baş alıb gedir. Əfsuslar olsun ki, bir çox hallarda dini şüarlar altında böyük cinayətlər törədilir.

Şeyx həzrətləri Azərbaycanın ümumi inkişafına çox böyük töhfə vermiş böyük şəxslərdən biridir. Bu ilin avqust ayında mənim Sərəncamımla Azərbaycanın ən ali ordeni olan "Heydər Əliyev" ordeni şeyx həzrətlərinə verilmişdir və bu gün təntənəli şəkildə bu yüksək mükafat şeyx həzrətlərinə təqdim ediləcəkdir.

Dinlərarası münasibətlərə gəldikdə, hesab edirəm ki, bu münasibətlərin spektri kifayət qədər genişdir. Biz Azərbaycanda ümumi konsepsiyaya baxdıqda görürük ki, bir neçə istiqamət var, bu, sadəcə olaraq, dini liderlərin bir-biri ilə əlaqədə olması demək deyil. Bu, müxtəlif tədbirlərin keçirilməsidir və önəmli mesajların verilməsidir. Mən bu tədbirlərin arasında Azərbaycanda bir neçə il bundan əvvəl keçirilmiş I Avropa və IV İslam Həmrəyliyi oyunlarını da qeyd etmək istəyirəm. Baxmayaraq ki, bu, idman yarışlarıdır, ancaq bu yarışların çox böyük siyasi mənası vardır. Çünki təsəvvür edin, cəmi iki il ərzində bir ölkədə, bir şəhərdə İslam ölkələrinin və Avropa ölkələrinin idmançıları yarışır və eyni zamanda, dostluq əlaqələri yaradırlar. Çünki bu oyunlar, sadəcə olaraq, idman yarışları deyil. Bu oyunlar Azərbaycanda bir dostluq festivalına, dostluq bayramına çevrilmişdir. Hər iki idman yarışında 100-dən çox ölkə təmsil olunurdu, minlərlə idmançı, məşqçi, qonaq iştirak edirdi və əlbəttə ki, bu oyunların dinlərarası, mədəniyyət-

rarası dialoqun təşviqində böyük rolu vardır.

Keçən il biz "Bakı Prosesi"nin 10 illiyini qeyd etmişik. "Bakı Prosesi" bizim təşəbbüsümlə başlanmış prosesdir və bu gün bu, geniş beynəlxalq dəstəyə malikdir. O cümlədən BMT "Bakı Prosesi"ni dinlərarası, mədəniyyətlərarası dialoqun önəmli platforması kimi qəbul edir. 2008-ci ildə Bakıda Avropa Şurasının Mədəniyyət nazirlərinin toplantısı keçirilmişdir və biz qərara gəldik ki, bu toplantıya İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv olan ölkələrin Mədəniyyət nazirlərini dəvət edək və beləliklə, birinci təmas yarandı. Ondan sonra 2009-cu ildə Bakıda İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin Mədəniyyət nazirlərinin toplantısına biz Avropadan nazirləri dəvət etdik. Azərbaycan nadir ölkələrdəndir ki, həm İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına, həm də Avropa Şurasına üzvdür və biz bu imkandan istifadə edib "Bakı Prosesi"ne start verdik. Bayaq qeyd etdiyim kimi, bu gün beynəlxalq aləmdə "Bakı Prosesi" çox yüksək qiymətləndirilir və bu, doğrudan da nadir əməkdaşlıq formatıdır.

Dinlərarası dialoqdan danışarkən, əlbəttə ki, biz təkə müsbət məqamların qeyd edilməsi ilə kifayətlənməməliyik. Eyni zamanda, münafişləri din amilinə bağlamaq cəhdlərini də çox ciddi şəkildə pisləməliyik. Bu nümunələrdən biri uzun illər davam edən Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsidir. Bildirməliyəm ki, Dağlıq Qarabağ əzəli Azərbaycan torpağıdır, tarixi Azərbaycan xalqı əsrlərboyu bu torpaqda yaşayıb yaratmışdır və qədim xəritələrdə, eyni zamanda, Çar Rusiyasının XX əsrin əvvəllərində çap edilmiş xəritələrində Dağlıq Qarabağa aid olan ərazidə bütün toponimlər Azərbaycan mənşəlidir. Qarabağ xanlıqı Azərbaycan xanlıqı olmuşdur. Sadəcə olaraq, XIX əsrin əvvəllərində erməni

Dağlıq Qarabağa köçürülmüşlər və XX əsrdə orada milli tərkib böyük dərəcədə deformasiyaya uğramışdır. Onu da bildirməliyəm ki, bolşevik inqilabından sonra respublikalar arasında cızılan xəritələrə gəldikdə, o vaxt bolşevik hökuməti tərəfindən qərar qəbul edilmişdir ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkibində saxlanılsın. Bu, çox önəmli məqamdır, çünki tarixi təhrif etməkdə usta dərəcəsinə çatmış erməni tarixçiləri qeyd edirlər ki, Dağlıq Qarabağın Azərbaycana verilməsi haqqında qərar qəbul edilmişdir. Həlbuki bu, belə deyil və tarixi sənədlər bunu göstərir, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkibində saxlamaq haqqında qərar qəbul edilmişdir. Yeni, bu, eyni zamanda, tarixi və siyasi məqamları əks etdirir.

Ancaq Sovet İttifaqının dağılması ərəfəsində Dağlıq Qarabağda və Ermənistanda baş qaldırmış millətçi qüvvələr Azərbaycana qarşı təcavüzə başlamışdır və hərbi təcavüz nəticəsində torpaqlarımızın təxminən 20 faizi, o cümlədən Dağlıq Qarabağ və ətrafda olan 7 rayon işğal altına düşmüşdür. Bu ərazilərdə Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımı törədilmişdir, bizim bütün tarixi abidələrimiz, qəbirlərimiz, o cümlədən məscidlərimiz ermənilər tərəfindən dağıdılmışdır. Münafişlərlə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurası 4 qətnamə qəbul edib və bu qətnamələrdə erməni silahlı qüvvələrinin bizim torpaqlarımızdan çıxarılması haqqında açıq-aydın müddəalar var, Ermənistan bu qətnamələrə məhəl qoymur. Digər beynəlxalq təşkilatlar - Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropa Parlamenti, Avropa Şurası və başqa təşkilatlar oxşar qərar və qətnamələr qəbul etmişlər. Münafişlərin həlli üçün yeganə yol Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpasıdır.

Bu böyük humanitar fəlakət nəticəsində Dağlıq Qarabağdan, Ermənistandan və Qara-

bağlı əhatə edən rayonlardan bir milyon azərbaycanlı qaçqın-köçkün vəziyyətinə düşmüşdür. O vaxt Azərbaycanın əhalisi 8 milyon idi. Yəni, təsəvvür edin nə qədər böyük humanitar fəlakət idi. Buna baxmayaraq, Azərbaycan uğurla inkişaf edir, ölkəmiz beynəlxalq aləmdə böyük nüfuz qazanmışdır. Keçən ay Bakıda Qoşulmama Hərəkatının Zirvə Görüşünün Yekun Bəyannaməsi də ədaləti əks etdirir və bildirməliyəm ki, Azərbaycan bu böyük təşkilata sədrliyi öz üzərinə götürmüşdür. Azərbaycan 120 ölkənin yekdil qərarı ilə bundan sonra üç il ərzində Qoşulmama Hərəkatına sədrlik edəcək.

Bizim iqtisadi göstəricilərimiz çox müsbətdir. 2003-cü ildən bu günə qədər ölkə iqtisadiyyatı 3,2 dəfə artmışdır, savadlılıq 100 faizə yaxındır, yoxsulluq son 16 il ərzində təxminən 50 faizdən 5 faizə düşmüşdür. Azərbaycan texnoloji inkişafa böyük önəm verir və bu gün dünyanın məhdud sayda olan kosmik klubunun üzvüdür, üç peykimiz var. Önəmli nəqliyyat layihələri icra edilir. Bu layihələr, sadəcə olaraq, nəqliyyat layihələri deyil, bu, əməkdaşlıq layihələridir. Çünki nəqliyyat elə bir sahədir ki, qonşu ölkələr və digər bölgə ölkələri bir-birindən asılı olurlar. Azərbaycan açıq dənizlərə çıxışı olmayan bir ölkə kimi artıq beynəlxalq nəqliyyat mərkəzlərindən birinə çevrilmişdir - Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizləri Azərbaycanın ərazisindən keçir.

Bütün bu nailiyyətlər deməyə əsas verir ki, inkişafımız bundan sonra da uğurlu olacaq, gələcəyimiz parlaq olacaq və uğurlu gələcəyimizin əsas şərti daxili sabitlikdir. Sabitliyin də təminatçısı Azərbaycan xalqıdır, onun rəyidir, onun bizə verdiyi dəstəkdir. Xalq-iqtidar birliyi Azərbaycanın uğurlu inkişafının əsas amillərindən biridir və eyni zamanda, dinlərarası münasibətlər də bizim gücümüzü artırır.

Mən əminəm ki, bu Zirvə görüşünün çox böyük əhəmiyyəti olacaq və Bakıdan səslənən mesajlar lazımı ünvana gətəcəkdir. Hesab edirəm ki, əsas istiqamətlərdən biri dini ayrı-seçkiliyə yol verməmək, ksenofobiya, islamofobiya, antisemitizmə qarşı birgə mübarizə aparmaq, dindən siyasi məqsədlər üçün istifadə etməmək, münafişlərə dini don geyindirməmək, münafişlərə zamanı tarixi-dini abidələri dağıtmaq və ənənəvi dəyərləri təbliğ etməkdir. Hesab edirəm ki, dediyim bu məsələlər Azərbaycanın bu istiqamətdəki siyasətini əks etdirir. Əminəm ki, Zirvə görüşünün nəticələri bu istiqamətdə atılmış növbəti addım olacaqdır.

Mən bir daha qonaqları səmimiyyətlə salamlayıram və Zirvə görüşünə uğurlar arzulaşıram. Sağ olun.

Müxtəlif qoşun növlərinin cəlb olunduğu əməliyyat təlimi davam edir

Azərbaycan Ordusu miqyasında keçirilən əməliyyat təlimi çərçivəsində Hərbi Hava Qüvvələri (HHQ) qarşıya qoyulan tapşırıqları icra edir. Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, plana uyğun olaraq HHQ-nin idarəetmə qrupuna

müdaxilələr əsasında daxil olan məlumatlar xəritə üzərinə işlənir.

Təlimə cəlb olunan aviasiya və hava hücumundan müdafiə vasitələri tapşırıqları dəqiq və effektiv icra edirlər.

***

Əməliyyat təlimində qoşunlar və idarəetmə məntəqələrinin əməliyyat təyinatı rayonlarına yerdəyişməsi, cəbhə və ordu aviasiyasının ehtiyat aerodromlarına köçürülməsi, eləcə də raket və artilleriya qoşunlarının ehtiyat atəş və start mövqelərinə çıxarılması üzrə tapşırıqlar icra edilib.

Əməliyyat təliminin niyyətinə uyğun olaraq əməliyyatlarda atəş dəstəyi həyata keçirəcək bölmələr təyin edilmiş məntəqələrə çıxarıldıqdan sonra növbəti mərhələyə hazırlıqla bağlı tapşırıqlar icra edirlər.

***

Azərbaycan Ordusu miqyasında keçirilən əməliyyat təlimi çərçivəsində Hərbi Dəniz Qüvvələri (HDQ) qarşıya qoyulan tapşırıqları icra edir. Plana uyğun olaraq HDQ-nin idarəetmə qrupuna mü-

daxilələr əsasında daxil olan məlumatlar xəritə üzərinə işlənir.

Təlimə cəlb olunan gəmi taktiki qrupları Xəzər dənizinin əməliyyat zonasında tapşırıqları dəqiq və effektiv icra edirlər.

***

Müxtəlif qoşun növlərinin cəlb olunduğu əməliyyat təlimi davam edir.

Təlimin məqsədinə uyğun olaraq Raket və Artilleriya Qoşunlarının bölmələri daimi dislokasiya məntəqələrini "Həyəcan" signalı ilə tərk edərək marş icra etmə, cəmləşmə rayonlarına çıxma və digər tapşırıqları yerinə yerləşdirməyə

Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində trening keçirilib

Silahlı Qüvvələrin hərbi təhsil sisteminin inkişafına yardım üzrə NATO-Azərbaycan Birgə Fəaliyyət Planına uyğun olaraq, Müdafiə Təhsilinin genişləndirilməsi Proqramı çərçivəsində Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində professor və müəllim heyəti ilə trening keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, Ali Hərbi Məktəbdə xarici dillər üzrə ixtisaslaşan mü-

təxəssislər üçün təşkil olunan "Peşəkar hərbi təhsil üzrə aktiv öyrənmə" adlı treningdə NATO-nun müvafiq

mərkəzlərində tətbiq edilən müasir tədris sistemi haqqında məlumat verilib, qarşılıqlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Monitoring insidentsiz başa çatıb

ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq, noyabrın 13-də Tərtər rayonu ərazisində Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində keçirilən monitoring insidentsiz başa çatıb.

Monitoringi Azərbaycan tərəfindən ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin səhra köməkçiləri Mixail Orlu və Saymon Tiller keçiriblər.

Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş və nəzarət olunan Azərbaycan ərazisində monitoringi ATƏT-in

fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anji Kaspşik, onun səhra köməkçiləri Oqnyen Yoviç və Gennadi Petrika aparıblar.

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

15 noyabr 2019-cu il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan, snayper tüfənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 20 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası Noyemberyan rayonunun Do-

vex kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Kəmərlı kəndində və adsız yüksəkliklərdə, Krasnoselsk rayonunun Cil kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonunun Zamanlı kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Çiləbürt, Ağdam rayonunun Mərzili, Füzuli rayonunun Qaraxanbəyli, Qorqan, Kürdlər kəndləri yaxınlığında, həmçinin Xocavənd rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

Şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlillərinə mənzillər təqdim edilib

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən Gəncə şəhərində yeni yaşayış binasından alınmış 12, Şirvan şəhərində isə 20 mənzil şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlillərinə təqdim edilib. Gəncə şəhərində mənzillərin təqdim edilməsi tədbirində Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi Aparatının rəhbəri Hidayət Abdullayev, Gəncə şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov, Şirvan şəhərində isə nazirliyin aparat rəhbərinin müavini Niyazi Rəhimov, Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısının müavini Məharət Mustafayev iştirak ediblər.

Nazirliyin ictimaiyyətlə əlaqələr və kommunikasiya şöbəsindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, ictimai birliklərin və yerli ictimaiyyətin nümayəndələrinin iştirak etdiyi tədbirlərdə bildirilib ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və Konstitusiyaya quruluşunun müdafiəsi uğrunda döyüşlərdə şəhid olanların ailələrinin və həmin döyüşlərdə sağlamlıqlarını itirərək əlil olan şəxslərin mənzillə təminatı ölkəmizdə aparılan sosial siyasətin əsas istiqamətlərindən biridir. Prezident İlham Əliyevin şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə xüsusi qayğısı nəticəsində bu tədbirlər ildən-ildə gücləndirilir. Yeni yaşayış binasından mənzillər alınaraq, həmçinin fərdi yaşayış evləri inşa etdirilərək həmin kateqoriyalardan olan vətəndaşlara təqdim edilir.

2018-ci ildə Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələrinə nəzərdə tutulduğundan 3 dəfə çox olmaqla 626 mənzil təqdim edilibsə, bu il 934 mənzil və fərdi evin şəhid ailələri və müharibə əlillərinə verilməsi planlaşdırılıb. Bu ilin ötən dövründə 246 mənzil artıq verilib. Bununla da indiyədək nazirlik tərəfindən şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə 6900 mənzil təqdim edilib. Həmçinin müharibə əlillərinə ötən il 265 avtomobil verilib, bu il isə nəzərdə tutulduğundan 3.2 dəfə çox olmaqla 600-ə yaxın avtomobil verilməsi planlaşdırılıb. Onlara 427 avtomobil verilərək indiyədək həmin təbəqədən olanlara təqdim edilən avtomobillərin sayı 6400-ə çatıb.

Əməkhaqqı, pensiya, müavinət və təqaüdlərin artırılması sahəsində də bu il inqilabi addımlar atıldığı diqqətə çatdırılıb. Bu il reallaşan iki sosial paket nəticəsində minimum əməkhaqqının 2 dəfəyə yaxın, minimum pensyanın 72.4 faiz, sosial müavinət və təqaüdlərin orta hesabla 100 faiz artırıldığı qeyd edilib. Şəhid ailələri və müharibə əlillərinin digər istiqamətlərdə də dövlət qayğısı ilə əhatə olunduqları vurğulanıb.

Yeni mənzillə təmin edilən vətəndaşlar şəhid ailələrinin və Qarabağ müharibəsi əlillərinin mənzil-məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılmasına, ümumən onların hərtərəfli təminatına göstərdiyi yüksək diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə dərin minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

Əməliyyat təlimi çərçivəsində Naxçıvan Qarnizonu qoşunlarının fəaliyyətləri davam edir

Azərbaycan Ordusu miqyasında keçirilən əməliyyat təlimi çərçivəsində Naxçıvan Qarnizonu qoşunlarının birləşmə və hissələri həyəcan signalı ilə qaldırılaraq döyüşə hazırlıq dərəcəsinə gətirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, üç mərhələdə keçirilən təlimdə birinci eşelon bölmələrinin şərti düşmənin qəfil hücumlarının dəf edilməsi üzrə fəaliyyətləri, birlik, birləşmə və hissələrin hərbi idarəetmə orqanlarının ərazidə açılması və idarəetməni öz üzərinə götürməsi, səfərbərlik ehtiyatlarından döyüş hazırlığını təyin edən mütəxəssislərin və texnikaların qismən qəbulunun təşkili, ümumqoşun, tank, desant və diversiya əleyhinə ehtiyatların döyüş atışlı taktiki

təlimdə praktiki fəaliyyətləri məşq etdirilir.

* * *

Təlim çərçivəsində qoşunların səfərbərlik ehtiyatları ilə komplektləşdirilməsi üçün şəxsi heyət və texnikanın qəbulu məntəqələri tam həcmdə açılaraq praktiki fəaliyyət göstərib. Məntəqələrdə şəxsi heyət silah və maddi vəsaitlərlə təmin edilərək müxtəlif nəqliyyat vasitələ-

ri ilə birləşmə və hissələrin cəmləşmə rayonlarına çıxarılıb. Hərbi qərar qəbul etmə prosesinə uyğun olaraq əsas komanda məntəqəsində keçirilən brifinqdə Müdafiə nazirinin müavini - Əlahiddə Ümumqoşun Ordu komandanı idarə və qoşun növü rəislərinin məruzələrini dinləyib, qərarın qəbulu üçün lazımı hesabların aparılmasına və əlavə tədbirlərin görülməsinə göstəriş verib.

Erməni diplomatlar tərəfindən Azərbaycana qarşı yönəlmiş çirkin əməllərin qarşısı alınır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi xarici siyasətin əsas istiqamətlərindən biri Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllinə yönəlib. Bu gün Azərbaycan diplomatiyasının üzərinə olduqca böyük bir məsuliyyət qoyulub və hər bir Azərbaycan diplomati bu məsuliyyəti dərk edir, qarşıya qoyulan vəzifələrin öhdəsindən gəlmək üçün bütün təcrübəsini və savadını səfərbər edir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikri jurnalistlərə açıqlamasında Azərbaycanın Ukraynadakı səfiri Zəfər Xudiyev bildirib.

Səfir qeyd edib ki, bu gün Azərbaycan diplomatiyası müasir dünyamızın çağırış və təhdidlərinə cavab verir və beynəlxalq aləmdə dövlətimizin müsbət imicinin formalaşdırılması istiqamətində bütün səyləri əsirgəmir və eləcə də müstəqil dövlətimizə yönələn mümkün geosiyasi risklərin yaranmasına imkan vermir.

"Təəssüflər olsun ki, 27 ildən artıqdır Azərbaycanın tarixi torpaqları, o cümlədən Dağlıq Qarabağ ərazisi erməni işğalı altındadır. Ona görə də Azərbaycan diplomatiyasının əsas fəaliyyət istiqaməti bu münaqişənin həllinə yönəlib. Erməni diplomatları tərəfindən xarici dövlətlərdə ölkəmizə qarşı yönəlmiş çirkin əməllərin, tərxiatların qarşısının alınması üçün tərəfimizdən daim işlər aparılır. Azərbaycan həqiqətlərinin beynəlxalq aləmə çatdırılması diplomatiyamızın qarşısında duran ən mühüm vəzifələrdəndir", - deyərək səfir əlavə edib.

A.Xudiyev iqtisadi diplomatiyaya da çox böyük önəm verdiyini söyləyərək bildirib ki, Azərbaycana xarici sərmayələrin cəlb edilməsi üçün diplomatik missiyalarımız tərəfindən bütün lazımı işlər aparılır. Səfir onu da qeyd edib ki, Ukraynada vətəninə və dövlətinə ürəkdən bağlı olan bir çox vətənpərvər iş adamı mövcuddur. Burada Vətəninə, dövlətinə sevinən azərbaycanlılar çoxdur. Onlar fərdi şəkildə Azərbaycanın təbliği istiqamətində səfirliyimiz tərəfindən işlənib hazırlanan layihələrin həyata keçirilməsində bizə daim dəstək olurlar.

UNESKO-nun Baş Konfransında Azərbaycan nümayəndə heyəti erməni yalanlarını ifşa edib

UNESKO-nun Baş Konfransının 40-cı sessiyasında ümumi siyasi debatlar zamanı çıxış edən Ermənistan təhsil və elm naziri Arayik Harutyunyan tərxiyata əl atıb. O, Dağlıq Qarabağ "xalqı"nın öz təhsil hüququndan istifadə edə bilməməsi və mədəni irs abidələrinin qorunması mövzusunda toxunaraq, Naxçıvanda "erməni qəbirlərinin dağıdılması" kimi yanlış fikirlər söyləyib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycanın UNESKO yanında daimi nümayəndəliyi cavab hüququndan istifadə edib. Müşavir Ayaz Qocayev nümayəndə heyətimizin bəyanatını həmin debatda səsləndirib.

Bəyanatda ölkəmizin ərazisininin 20 faizinin erməni qoşunları tərəfindən işğal olunduğu və bu işğalın uzun illərdir davam etdiyini bildirilib. Qeyd edilib ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının erməni qoşunlarının Azərbaycanın işğal altındakı torpaqlarından dərhal, tam və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən 4 qətnaməsinə baxmayaraq, Ermənistan torpaqlarımızı hələ də işğal altında saxlayır. Bir milyon azərbaycanlı doğma yurdundan didərgin düşərək qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşüb.

Təlim

Sən güclü ordunun əsgərisən!

Azərbaycan Ordusunda əsgər hazırlığı mükəmməl bir sistem üzərində qurulub, inkişaf etdirilir. Gənc əsgərlər tədris dövründə ixtisas hazırlığını təkmilləşdirir, hərbi vərdişlərini artırdıqdan sonra hərbi hissələrdə xidmətlərini davam etdirirlər.

"N" hərbi hissəsində minatan batareyasının praktiki məşğələsinin də şahidi olduq. Əsgərlərin ardıcılıqla hərəkətləri yerinə yetirmələri bölmədə döyüş hazırlığının yüksək olmasının təsdiqidir. Dərs başa çatdıqdan sonra məşğələ rəhbəri zabit Elvin Eyvazov dərslərin və təlimlərin önəmindən danışdı, tabeliyindəki şəxsi heyətin yüksək döyüş hazırlığına malik olduğunu bildirdi. "Bölməmizdə öz işini bilən, müqəddəs amalını məsuliyyətlə yerinə yetirən əsgərlər xidmət edirlər. Düşmənlə aramızdakı münaqişə hələ bitməyib və müharibə torpaqlarımız işğaldan azad edilməyə bitəcək. Azərbaycan əsgəri bunu Ali Baş Komandanın döyüş əmrinə yerinə yetirəcək. Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçusu olaraq əsas borcumuz təcrübələrimizi, hərbi vərdişləri əsgərlərimizə aşılamaqdır. Bunun üçün bölməmizin zabitləri şəxsi heyətin yüksək

bilik və bacarıqlara yiyələnməsi üçün səylərini əsirgəmir. Bölməmiz mütəmadi olaraq təlimlərdə də iştirak edir, təşkil olunan təlimlər gənc əsgərlərimizin döyüş ruhuna müsbət təsir göstərir."

Zabit döyüş hazırlığının ayrılmaz tərkib hissələrindən olan fiziki hazırlığın da yüksək olmasının topçu ixtisasının əsas şərtlərindən biri olduğunu xüsusilə vurğuladı: "Artilleriya yüksək fiziki güc tələb edən qoşun

pilotlarımızdandır.

Minaatan heyətin hesablayıcısı olan müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu əsgər Tural Bayramovu komandanir nizam-intizamı və məsuliyyətli hərbi qulluqçulardan biri kimi təqdim etdi. Təcrübəli hesablayıcı olan Tural təyinatı hesablamada olan cihazı yaxşı öyrəndiyini, praktikada tətbiq etməyi bacardığını dedi: "Azərbaycanımızda ənənələrin davamı kimi təcrübəli artilleriyaçılar yetişir. Orta məktəbdə oxuduğum vaxtlarda Səməd bəy Mehmandarov və Əlağa Şıxlinski haqqında çox eşitmişdim. Sovet dövründə xidmət edən topçu generallarımız azərbaycanlı adını şərəflə daşıyırdılar, onların ömrü ordu sıralarında xidmət edən hər bir hərbi qulluqçu üçün nümunədir.

Əsgər Elçin Haqverdiyev Azərbaycan Texniki Universitetinin Energetika fakültəsini bitirib. Gənc əsgər düşmənlə üz-büz mövqedə xidmət etməkdən qürur duyduğunu dedi: "Keçirilən dərsləri dərindən mənimsəyir, zabitlərimizin təcrübələrindən maksimum faydalanmağa çalışırıq. Müntəzəm keçirilən dərslər, döyüş atışlı təlimlər bizim döyüş vərdişlərimizi artırır. Bizə təhkim olunmuş minatan barədə həm nəzəri, həm də praktiki biliklərimiz var. Biz hər vərdişlərimizi daim artırırıq, öz üzərimizdə işləyirik."

Əsgərlərimiz Elmira Qasımov, Rəmzi İslamzadə və Teyyub Məmmədov şərafli yolunu seçməyə qərar verdikdən sonra Azərbaycanın üçrəngli bayrağını tezliklə işğal altında olan torpaqlarımızda dalğalandıracağına inandıqlarını bildirdilər.

Bir daha əmin olduq ki, Azərbaycan əsgəri güclü ordunun əsgəri, Azərbaycan Ordusu güclü əsgərin ordusudur.

Əsgərlərə xitabən deyirəm: Sən güclü ordunun əsgərisən!

**Baş leytenant
Fuad CƏFƏROV,
"Azərbaycan Ordusu",
foto
çavuş
N.PƏNAHOVUNDUR**

Tibb xidməti

Əsgərlərimizin sağlamlığı daim diqqət mərkəzindədir

Düşmənlə təmas xəttində yerləşən "N" hərbi hissəsində tibb xidməti nümunəvi təşkil edilib. Həkimlər, digər tibb işçiləri hərbi hissənin şəxsi heyətinin sağlamlığını məsuliyyətlə diqqətdə saxlayır. Bu onların xidmətinin başlıca qayəsidir. Tibb xidməti leytenantı Rəvan Hüseynov Hərbi Tibb fakültəsinin məzunudur. Söhbətləşəndə dedi ki, həkimlik sənətinin nə qədər ağır və şərəfli bir peşə olduğunu həmimiz yaxşı bilir. Həkimlik sənəti həm də çox məsuliyyətli sənətdir - insan həyatı sənə etibar edilir, gərək sən də bu etibarı layiqincə doğrulda biləsən.

- Mən uşaqlıqdan həm hərbi, həm də həkimlik sənətini sevmişəm. Çünki həkim insan həyatının keşiyindədi, hərbi Vətənin. Hər iki müqəddəs peşənin sahibi olduğumla qürur duyur, fəxr edirəm. Yaxşı həkim olmağın əsas amillərindən biri təcrübədir. Universitetdə, akademiya peşəkar müəllimlərimiz bizə nəzəri olaraq hərbi təbabətin inceliklərini öyrədiblər. Ancaq təcrübə də vacibdir. Təhsil aldığım müddətdə bir müəllimimiz deyirdi ki, həkim həkimliyi təcrübədə, xəstələrlə münasibətdə daha yaxşı öyrənir. Xəstəni dinləmək, onun xəstəliklərini araşdırmaq, dəqiq diaqnoz qoymaq həqiqətən çətinidir. Etiraf edirəm ki, xəstələrimin xəstəliyini az qala mən də yaşayıram.

Leytenant Rəvan Hüseynov onu da vurğuladı ki, tibb məntəqəsinə müraciət edən xəstələrin hamısına xüsusi diqqət göstərilir. "Onlara hər cür xidmət göstərmək bizim borcumuzdur. Biz bu borcu layi-

qincə yerinə yetiririk. Müraciət edən xəstələrin hamısını dinləyir, onlara dəqiq diaqnoz qoyur, sonra müalicəyə başlayırıq. Əlimizdən gələn köməkliyi xəstələrə edirik. Məntəqəmizin müasir tibbi avadanlıqlarla təchiz edilməsi, müraciət edən xəstələri tez bir zamanda müalicə edib, xidməti yerlərinə göndərməyə köməklik edir".

Baş gizir Mayis Ağakərimov söhbət zamanı müraciət edən əsgərlərin ilkin müayinədən keçdiyini və qeydiyyatla alındığını dedi. "Əsgər ehtiyac olduğu zaman ya məntəqədə saxlanılır, ya da ambulator müalicə edilərək, xidmətinə davam etdirir. Həkimlik sənətinin müqəddəsliyini qorumaq bizim vətəndaşlıq borcumuzdur. Müalicə etdiklərinin həyatına, sağlamlığına cavabdehliyini dərk edirsən. Biz əlimizdən gələni edirik ki, Vətənimizin keşiyi-

ni çəkənlərin keşiyində layiqincə duraraq.

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu əsgər Sahibə İsmayılova bildirdi ki, iki müqəddəs peşənin sahibi kimi qürurlanıram. "İşimiz təkcə əsgərləri müalicə etmək yox, həm də xəstəliklərin qarşısını əvvəlcədən almaqdan ibarətdir. Bunun üçün mütəmadi olaraq bölmələrdə profilaktik işlər aparırıq".

Əsgər Əyyub Əlizadə göstərilən qayğıdan razılığını bildirdi. "İki gündür burada müalicə alıram. Həkimlər bizə doğma münasibət bəsləyir, qayğıyla yanaşırlar. Özümü yaxşı hiss edirəm. Bu gün bölməyə qayıdacam".

Hərbi hissədə müşahidə olunan yüksək şərait, hər cür tibbi avadanlıqla təchiz olunmuş tibb məntəqəsi bir daha sübut edir ki, ordu quruculuğu sahəsində həyata keçirilən islahatlar səmərəsini verib...

**Baş leytenant
Orxan HÜSEYNLI,
"Azərbaycan Ordusu"**

Xəbərlər:

hadisələr, faktlar

Türkiyədə hərbi hissədə baş vermiş partlayış nəticəsində 17 nəfər xəsarət alıb

Türkiyənin Şanlıurfa şəhərində yerləşən hərbi hissənin silah-sursat saxlanılan bölümündə baş vermiş partlayış nəticəsində xəsarət alanların sayı 17 nəfərə çatıb.

Hadisə barədə Türkiyənin Milli Müdafiə Nazirliyi məlumat yayıb.

Bildirilib ki, baş verən partlayış nəticəsində xəsarət alan 17 nəfərdən biri adi vətəndaş, 16-sı isə hərbi qulluqçudur. Yaralılar ətrafdakı xəstəxanalara yerləşdiriliblər.

ABŞ Suriyanın Ayn-əl-Ərəb şəhərindən qoşunlarını çıxarıb

Birləşmiş Ştatlar Suriyanın şimal-şərqində Türkiyə ilə sərhəddə yerləşən Ayn-əl-Ərəb (Kobani) şəhərindən qoşunlarını tam çıxarıb.

Bu barədə Al Arabiya telekanalı məlumat yayıb.

ABŞ Silahlı Qüvvələrinin Qərargah Rəisləri Komitəsinin nümayəndəsi kontr-admiral Uilyam Bern ABŞ qoşunlarının böyük hissəsini Kobani rayonunu tərk etdiyini bildirib. Oktyabr ayının ortalarında Pentaqon rəhbəri Mark Esper Türkiyənin regionda əməliyyata başlaması səbəbindən Suriyanın şimalından minə yaxın hərbi qoşunların çıxarılmasını prosesinə başladığını deyib. Oktyabrın 16-da ABŞ-ın başçılıq etdiyi beynəlxalq koalisiya qüvvələri Hələb şəhərindən 150 kilometr məsafədə yerləşən Kobani rayonundakı hərbi bazalarını tam ləğv edib, həmçinin şimal-şərqdəki Rakka və Tabku şəhərlərindən çıxıb.

Kabildə partlayış nəticəsində azı yeddi nəfər həlak olub

Kabildə Əfqanıstan Daxili İşlər Nazirliyinin binası yaxınlığında minə atılmış avtomobilin partladılması nəticəsində azı yeddi dinc sakin həlak olub, bir o qədər insan da yaralanıb.

Bu barədə nazirliyin mətbuat katibi Nasrat Rahimi bildirib. Yerli hakimiyyət orqanları həlak olanların sayının artacağından ehtiyatlanır.

Partlayış zamanı World Guard xarici mühafizə şirkətinə məxsus avtomobilə ziyan dəydiyi, şirkətin dörd əməkdaşının yaralandığı bildirilir. Zərərçəkənlər arasında uşaqlar da var.

Hələlik, heç bir qruplaşma partlayışın məsuliyyətini üzərinə götürməyib.

Əfqanıstan Prezidenti "Taliban"ın üç rəhbərinin azad olunması faktını təsdiqləyib

Əfqanıstan Prezidenti Əşrəf Qani hakimiyyətin 2016-cı ildə silahlı tərəfdəndən qaçırılan iki xarici ölkə vətəndaşı, Kabildəki Amerika universitetinin amerikalı və avstraliyalı professorlarının azad olunması müqabilində "Taliban" hərəkatının üç rəhbərinin azadlığa buraxılması faktını təsdiqləyib.

Əşrəf Qenin sözünə görə, bu qərar çox çətin, lakin vacib humanitar jestdir. Prezident, həmçinin hakimiyyətin bu addımı Əfqanıstanın beynəlxalq müttəfiqləri, əsasən də ABŞ-la məsləhətləşmələrdən sonra atıldığını deyib.

Əldə olan məlumata görə, həbsxanadan "Hakkani şəbəkəsi" təşkilatının rəhbərləri Hacı Mali Xan, Hafiz Raşid və "Taliban" hərəkatının rəhbərlərindən biri Siracuddin Hakkaniyin doğma qardaşı Ənəs Hakkani azad edilib.

**AZƏRTAC-ın
materialları əsasında**

Hərbi texnikalar, silahlar

Yaylım atəşli T-300 "Qasırğa" reaktiv sistemi

1997-ci ildə Türkiyənin "Roketsan" şirkəti Çin CPMIEC (Chine Precision Machinery Import and Export Company) şirkəti ilə birgə çin analoqu olan WS-1B (Veysi-1) T-300 "Qasırğa" şifrəsi altında yaylım atəşli reaktiv sistemin hazırlanmasına razılıq əldə ediblər. 2000-ci ildə Türkiyədə T-300 raketinin oxşarının ilk sınaq uçuşu həyata keçirilib. Artilleriya hissələrində istifadə edilən taktiki silahlanma sistemi - 300 mm-lik yaylım atəşli "Qasırğa" reaktiv sistemi düşmənin 40-100 kilometrlik məsafədə yerləşən açıq qruplu hədəflərini, canlı qüvvəsini, yüngül zirehli texnikalarını məhv etmək üçün nəzərdə tutulub. Bu sistem üçün mobil tipli baza sistemi qismində alman istehsalı, yüksək ke-

çidliyə, 6x6 təkər formula-
lı, 10 ton yük qaldırmağa
malik olan MAN avtomobili
seçilib. Onun qülləsində
pulemyot və ya 40 mm-lik
avtomat-qumbaraatan qura-
şdırmaq olar.

Yaylım atəşli T-300 "Qasırğa" reaktiv sisteminin batareyasının tərkibinə komanda-qərargah maşını (atəşi idarəetmə), TR-300 raketlərini buraxmaq üçün 4 ədəd buraxıcı borusu olmaqla, 6-7 ədəd buraxıcı qurğu və bu qədər də nəqliyyat-təchizat maşını da daxildir.

TR-300 raketini dörd ədəd stabilizatorla ibarətdir. Raketdə qatı qarışıqlı yanacaq sistemindən (polibutadien əsasında, NTRV) istifadə edilir. Bir buraxıcı qurğunun atəşə hazırlıq müddəti 20 dəqiqədən çox çəkmir.

302 mm-lik raketin hər birinin uzunluğu 4.7 metr, çəkisi isə təqribən 524 kiloqramdır. Raketin döyüş hissəsi özündə 150 kiloqramlıq qəlpə-fuqas hərə-

kətli kasetli döyüş sursatını təsvir edir. Onun da tərkibi 26000-ə qədər polad hissəciklərdən (şarik) ibarətdir. Onlar da müxtəlif hədəfləri, möhkəmlənmiş kommunikasiya obyektlərini və infrastrukturunu, zirehli maşınları və s. məhv etməyə malikdir.

Bir buraxıcı qurğu ilə təchizatsız olaraq dörd raketlə tək-tək və yaylım atəşi açma bilər. Taktiki-texniki xüsusiyyətinə gəldik-

də isə buraxıcı qurğunun çəkisi 20 tondur (NURS-25 olmaqla). Uzunluğu 9.20 m, eni 2.50 m, hündürlüyü 3.10 metrdir. Tənzimləyicisi dörd dayaq, hidravlikdir. Buraxıcı boruların diametri 300 mm, uzunluğu 5 metr, buraxılma intervalı 6 saniyə ərzində yerinə yetirilir.

**Hazırladı:
Svetlana YUSUBOVA,
"Azərbaycan Ordusu"**

